

Lokalhistorisk Forening for Aldum Sogn

ORIENTERINGSBLAD TIL MEDLEMMER

OKTOBER 1990

HØJSKOLEBAKKEN (1907)

Dette er det ældste foto af Højskolebakken, vi har
i foreningens arkiv. (Fotograf: A. Daugaard)

NAVNET ER VORT SIGNALEMENT

Når et barn bæres til dåben, nævnes dets navn for første gang i en større forsamling. Præsten spørger: Hvad er barnets navn? Det indbærer, at barnet har et navn før dåben, der jo ikke er en navngivningsceremoni. Men navnet er fra den stund føjet ind i rækken af slægtens navne og står for eftertiden at læse på kirkebogens blade. I denne lange kæde af navne står netop dette navn som et signalement af den person, der bærer navnet.

Kirkebøgerne med deres mange navne er en guldgrube for slægtsforskerne, og i arkivernes kopier granskes slægters forbindelse langt tilbage i tiden. En stor berøringsflade med en masse forgreninger kan læses ud af disse blade. Skikken med også at indføje faddernes senere tiders efterforskning, og det er et tab og en indsnævring for denne forskning, at nye regler for kirkebogsføringen giver mulighed for unkladelse af faddernes navne.

I vor EDB-tid kan man frygte, at den dag ikke er fjern, da navnet erstattes af et nummer, der jo blot registrerer, men ikke fortæller noget som helst om den pågældende. En sådan registrering er kold og upersonlig, og den bærer ikke vidne om slægtens rødder og forgreninger gennem tiderne.

Nok synger vi, at vore navne glemmes som den sne, der faldt i fjor, men huskes må det dog, at hvert skimlet skrift har gemt et gran af slægtens ve og våde. Navnene med de krøllede bogstaver på de guldene blade fortæller historie.

bh.

EFTERLYSNING AF FOTOS

Lokalhistorisk Forening for Uldum sogn modtager gerne billeder til affotografering og arkivering. Gamle motiver har altid interesse, da de har værdi som historisk kildemateriale. Men billeder af nyere dato er foreningen absolut også interesseret i, idet vor egen tid jo også bliver historie. Der er i årene 1960-1990 sket så store forandringer i kraft af nybyggeri o.lgn., at en billedmæssig registrering af det er nærliggende.

Henvendelse og aflevering af billeder kan ske til et af bestyrelsens medlemmer (se bagsiden). Originalfotos tilbageleveres efter affotograferingen.

Fra det gamle Uldum

I nedenstående uddrag af Viggo Juuls erindringer, indtalt på bånd til foreningen i 1975, beskrives hovedgaden i Uldum, som den så ud omkring århundredskiftet:

Her lå apoteket, der først var filial af apoteket i Givskud, men da læge Tesch kom til byen, fik han apoteket hertil. Han var en foregangsmand, der ville have alt det til Uldum, han kunne få. Efter apoteket lå Rosendahls gård, hvis have gik næsten helt hen til apoteket. Der var kun en stor meter imellem, og så var der en tjørnehæk. Der var lige plads til, at man kunne køre med en trillebør imellem haven og apoteket. Efter gårdbranden lå jorden, hvor de tre gårde havde ligget, hen en del år, inden købmand Hansen begyndte at bygge på den. Han lod først bygge bageriet og efterhånden det meste af den side af gaden. Det var Peter Nielsen - Peter Murer kaldte vi ham - der murede det. Bagved, hvor nu Aksel Niensens forretning er, byggedes et stort afholdshotel med dansesal ovenpå og en Good Templar-loge nedenunder. Der var dengang en stor afholdsforening i Uldum med en afdeling for ældre, en ungdomsafdeling og så en Good Templar-orden. Det senere afholdshotel blev bygget af en forpagter Jessen fra præstegården på den jord, der var "gadejord". Der var fire lejligheder, og postmesteren boede til at begynde med dér, hvor der nu er restauration.

Hovedgaden så frygtelig ud med store huller i, men efterhånden gik de da så vidt, at vejmanden skulle skrabe den, så der ikke blev for meget smadder på den. Der var en åben rendesten i begge sider, godt en halv alen dyb, med gangbrætter over til husene, for ellers kunne folk ikke komme over. Det hændte af og til - til stor morskab for vi drenge -, at én drattede i, især når de havde fået for meget brændevin. De, der havde langt skæg - og det var der mange, der havde dengang -, så frygtelig ud, når de kom op af mudderet!

Før den nuværende kro blev bygget, var der kro eller gæstgivergård på den anden side af gaden i den ene ende af stuehuset til Rosendahls gård. Foran dette hus stod i mange år to bindesten, som man bandt hestene til, når man kom fra kirke og skulle ind og have en punch. Bagved, hvor der nu er købmandsforretning, lå bysmedien. Det var samlingssted, hvor bønderne kom, og Jens Smed havde brændevinsflasken og øldunken stående ved siden af ambolten, så de kunne få en lille hivert, mens de ventede.

